

52/1956 Sb.

**Vyhláška
ministra zahraničních věcí**

ze dne 9. července 1956

**o přístupu Československé republiky k Úmluvě o výsadách a imunitách Organizace
spojených národů schválené Valným shromážděním Organizace spojených národů dne 13.
února 1946**

Rezolucí ze dne 13. února 1946 Valné shromáždění Organizace spojených národů schválilo na základě článků 104 a 106 Charty Organizace spojených národů Úmluvu o výsadách a imunitách Organizace spojených národů a doporučilo, aby všichni členové Organizace spojených národů k ní přistoupili.

Národní shromáždění projevilo se zmíněnou úmluvou souhlas dne 24. května 1955 s výhradou k jejímu par. 30. Úmluva byla ratifikována prezidentem republiky dne 26. července 1955 s výhradou k jejímu par. 30 a ratifikační listina byla uložena u generálního tajemníka Organizace spojených národů dne 7. září 1955.

Podle svého par. 32 nabývá tato úmluva účinnosti pro každý členský stát dnem, kdy složí listinu o přístupu, nabyla tedy účinnosti pro Československou republiku dnem 7. září 1955.

Při přístupu k zmíněné úmluvě učinila Československá republika tuto výhradu:

"Československá republika se nepokládá za vázánou par. 30 úmluvy, který předpokládá obligatorní pravomoc Mezinárodního soudního dvora pro spory vzniklé z výkladu nebo použití úmluvy; pokud se týče příslušnosti Mezinárodního soudního dvora pro tyto spory, stojí Československá republika na stanovisku, že k tomu, aby mohl být určitý spor předložen k vyřešení Mezinárodnímu soudnímu dvoru, je v každém jednotlivém případě nezbytný souhlas všech stran ve sporu. Tato výhrada se týká rovněž dalšího ustanovení téhož paragrafu, podle něhož je přijmout posudek Mezinárodního soudního dvora jako rozhodující."

Kromě Československé republiky jsou touto úmluvou až dosud vázány tyto státy: Afghánistán, Austrálie, Belgie, Běloruská sovětská socialistická republika (s výhradou), Bolívie, Brazílie, Burma, Costa Rica, Dánsko, Dominikánská republika, Ecuador, Egypt, El Salvador, Etiopie, Filipíny, Francie, Guatemala, Haiti, Honduras, Chile, Indie, Irák, Írán, Island, Izrael, Jugoslávie, Kanada (s výhradou), Libanon, Libérie, Lucembursko, Nicaragua, Norsko, Nový Zéland (s výhradou), Pákistán, Panama, Paraguay, Polsko, Řecko, Spojené království Velké Británie a Severního Irsku, Svaz sovětských socialistických republik (s výhradou), Sýrie, Švédsko, Thajsko (s výhradou), Turecko (s výhradami), Ukrajinská sovětská socialistická republika (s výhradou).

Český překlad Úmluvy o výsadách a imunitách Organizace spojených národů se vyhláší jako samostatná část Přílohy ke Sbírce zákonů.

David v. r.

Úmluva
o výsadách a imunitách Organizace Spojených národů schválená Valným shromážděním
Organizace Spojených národů dne 13. února 1946

Jelikož článek 104 Charty Organizace Spojených národů stanoví, že Organizace požívá na území každého ze svých členských států takové právní způsobilosti, jaké je třeba, aby konala své úkoly a plnila své cíle, a

jelikož článek 105 Charty Organizace Spojených národů stanoví, že Organizace požívá na území každého ze svých členských států výsad a imunit, jichž je třeba, aby plnila své cíle, a že zástupci členských států Organizace Spojených národů a úředníci Organizace požívají podobně výsad a imunit, jichž je třeba, aby nezávisle vykonávali své úkoly souvisící s Organizací,

Valné shromáždění rezolucí přijatou dne 13. února 1946 schválilo úmluvu níže uvedenou a doporučilo, aby každý členský stát Organizace Spojených národů k ní přistoupil.

Článek I

Právní osobnost

§ 1

Organizace Spojených národů je právnickou osobou. Má způsobilost:

- a) sjednávat smlouvy;
- b) nabývat nemovitého a movitého majetku a zcizovat jej;
- c) vystupovat před soudy.

Článek II

Vlastnictví, fondy a majetky

§ 2

Organizace Spojených národů, její vlastnictví a majetky, kdekoli umístěné a v číkoli držení, požívají imunity vůči právním řízením kteréhokoli druhu, pokud se jí Organizace Spojených národů v určitém případě výslovně nezřekla. Rozumí se však, že zřeknutí imunity se nemůže vztahovat na žádné opatření exekuční.

§ 3

Místnosti Organizace Spojených národů jsou nedotknutelné. Vlastnictví a majetky Organizace Spojených národů, kdekoliv umístěné a v číkoli držení, požívají imunity vůči prohlédávání, zaboru, konfiskaci, vyvlastnění a kterémukoli jinému zásahu exekučnímu, správnímu, soudnímu nebo zákonodárnému.

§ 4

Archivy Organizace Spojených národů a vůbec všechny listiny, jež jí patří nebo jsou v jejím držení, jsou nedotknutelné, ať jsou kdekoliv umístěny.

§ 5

Nepodléhají finanční kontrole, finančním předpisům ani finančnímu moratoriu kteréhokoli druhu,

a) Organizace Spojených národů může držet fondy, zlato nebo devizy kteréhokoli druhu a mít účty v kterékoli měně;

b) Organizace Spojených národů může svobodně převádět své fondy, zlato nebo devizy z jedné země do druhé nebo uvnitř kterékoli země a směňovat kterékoli devizy, jež drží, na kteroukoli jinou měnu.

§ 6

Při výkonu svých práv podle výše uvedeného § 5 bude Organizace Spojených národů mít náležitý zřetel na všechny připomínky vlády kteréhokoli členského státu, pokud shledá, že jim může vyhovět bez újmy svým zájmům.

§ 7

Organizace Spojených národů, její majetky, příjmy a jiné vlastnictví, jsou:

a) osvobozeny ode všech přímých daní; rozumí se však, že se Organizace Spojených národů nebude domáhat osvobození od daní, jež jsou ve skutečnosti pouhou náhradou za služby obecně užitečné;

b) osvobozeny od cel a dovozních i vývozních zákazů a omezení co do předmětů dovážených nebo vyvážených Organizací Spojených národů pro její úřední potřebu. Rozumí se však, že předměty s tímto osvobozením dovezené nebudou prodány v zemi, do níž byly dovezeny, leč za podmínek dohodnutých s vládou oné země;

c) osvobozeny od cel a dovozních i vývozních zákazů a omezení co do publikací Organizace.

§ 8

Ačkoli se Organizace Spojených národů zpravidla nebude domáhat osvobození od spotřebních dávek a od daní z prodeje movitého a nemovitého majetku, tvořících součást ceny, jež má být zaplácena, přece učiní členské státy, kdykoli to bude možné, vhodná správní opatření za účelem slevy nebo vrácení dávky nebo daně, kdy Organizace Spojených národů bude činit pro úřední potřebu významné nákupy majetku, na které takové dávky a daně byly nebo mají být uvaleny.

Článek III

Výhody týkající se dopravování zpráv

§ 9

Organizace Spojených národů bude na území každého členského státu požívat pro dopravování úředních zpráv nakládání nikoli méně výhodného, nežli je nakládání poskytované vládou toho členského státu kterékoli jiné vládě, čítajíc v to její diplomatický zastupitelský úřad, pokud jde o přednostní práva, sazby a poplatky za poštovní zásilky, kabelogramy, telegramy, radiogramy, fototelegramy, telefonické a jiné dopravování zpráv, jakož i pokud jde o novinářské sazby pro zprávy pro tisk a rozhlas. Úřední korespondence ani jiné úřední dopravování zpráv Organizace Spojených národů nepodléhá cenzuře.

§ 10

Organizace Spojených národů bude mít právo užívat šifer a odesílat a přijímat korespondenci kurýry nebo zavazadly, požívajícími týchž imunit a výsad, jako diplomatičtí kurýři a diplomatická zavazadla.

Článek IV

Zástupci členských států

§ 11

Zástupci členských států v hlavních a pomocných orgánech Organizace Spojených národů a na konferencích svolaných Organizací Spojených národů požívají při vykonávání svých úkolů a cestou do místa schůze a z tohoto místa těchto výsad a imunit:

- a) imunity vůči zatčení nebo vazbě a vůči zabavení osobních zavazadel a imunity vůči právním řízením kteréhokoli druhu pro výroky ústní nebo písemné a pro všechna jednání, jež učiní jakožto zástupci;
- b) nedotknutelnosti veškerých listin a dokumentů;
- c) právo užívat šifer a přijímat listiny a korespondenci kurýrem nebo v zapečetěných zavazadlech;
- d) pro sebe i své manžely vynětí z přistěhovaleckých omezení, z hlášení cizinců a z povinností plynoucích z národní služby ve státě, do kterého přijíždějí nebo kterým projíždějí při výkonu svého úřadu;
- e) co do omezení devizových nebo měnových týchž výhod, které se poskytují zástupcům cizích vlád s dočasným úředním posláním;
- f) co do osobních zavazadel, týchž imunit a výhod, které se poskytují diplomatickým zástupcům, a rovněž
- g) takových jiných výsad, imunit a výhod, kterých požívají diplomatičtí zástupci, pokud nejsou neslučitelné s tím, co předchází, kromě práva domáhat se osvobození od cel na zboží dovážené

(jinak než jako součást jejich osobních zavazadel) a od spotřebních dávek nebo daní z prodeje.

§ 12

Aby byla zástupcům členských států v hlavních a pomocných orgánech Organizace Spojených národů a na konferencích svolaných Organizací Spojených národů zajištěna plná svoboda slova a nezávislost při plnění povinností, imunita vůči právním řízením pro výroky ústní nebo písemné a pro všechna jednání, jež učiní při plnění svých povinností, se bude i nadále poskytovat, i když tyto osoby již nebudou zástupci členských států.

§ 13

Tam, kde daňová povinnost kteréhokoli druhu závisí na bydlišti, se za období bydliště nepovažují ta období, po která se zástupci členských států v hlavních a pomocných orgánech Organizace Spojených národů a na konferencích svolaných Organizací Spojených národů zdržují v některém členském státě pro plnění svých povinností.

§ 14

Výsady a imunity se zástupcům členských států poskytují nikoli pro osobní prospěch jednotlivců samotných, nýbrž na zabezpečení nezávislého vykonávání jejich úkolů souvisejících s Organizací Spojených národů. Proto má členský stát nejen právo, nýbrž povinnost zřít se imunity svého zástupce v každém případě, kdy by podle mínění členského státu imunita překážela výkonu spravedlnosti a kdy je možno se jí zřít bez újmy účelu, pro který se imunita poskytuje.

§ 15

Ustanovení §§ 11, 12 a 13 nelze používat ve vztahu mezi zástupcem a úřady státu, jehož je příslušníkem, anebo jehož je nebo byl zástupcem.

§ 16

Pro účely tohoto článku se má za to, že výraz "zástupci" zahrnuje všechny delegáty, zástupce delegátů, poradce, odborné znalce a tajemníky delegací.

Článek V

Úředníci

§ 17

Generální tajemník určí kategorie úředníků, na něž se vztahují ustanovení tohoto článku a článku VII. Předloží seznam těchto kategorií Valnému shromáždění. Potom budou tyto kategorie sděleny vládám všech členských států. Jména úředníků pojatých do těchto kategorií budou občas oznamována vládám členských států.

§ 18

Úředníci Organizace Spojených národů:

- a) budou požívat imunity vůči právním řízením pro výroky ústní nebo písemné a pro všechna jednání, jež vykonají při výkonu úřadu;
- b) budou osvobozeni od zdanění platů a požitků, placených jim Organizací Spojených národů;
- c) budou požívat imunity vůči povinnostem plynoucím z národní služby;
- d) budou spolu se svými manžely a s členy svých rodin, žijícími na jejich náklady, požívat imunity vůči přistěhovaleckým omezením a vůči hlášení cizinců;
- e) budou požívat stejných výsad co do devizových výhod, jako úředníci obdobné hodnosti přidělení diplomatickým zastupitelským úřadům pověřeným u příslušné vlády;
- f) budou spolu se svými manžely a s členy svých rodin, žijícími na jejich náklady, v době mezinárodní krize požívat při repatriaci týchž výhod, jako diplomatičtí zástupci;
- g) budou mít právo dovézt bezcelně svůj nábytek a svršky v době, kdy poprvé nastoupí v úřad v zemi, o kterou jde.

§ 19

Generálnímu tajemníkovi a všem zástupcům generálního tajemníka budou pro ně samotné, pro jejich manžely a pro jejich nezletilé děti kromě imunit a výsad, vytčených v § 18, poskytovány výsady a imunity, vynětí a výhody, poskytované podle mezinárodního práva diplomatickým zástupcům.

§ 20

Výsady a imunity se poskytují úředníkům v zájmu Organizace Spojených národů a nikoli pro osobní prospěch jednotlivců samotných. Generální tajemník bude mít právo a povinnost zříci se imunity kteréhokoli úředníka v každém případě, kdy by podle jeho mínění imunita překážela výkonu spravedlnosti a kdy je možno se jí zříci bez újmy zájmům Organizace Spojených národů. Jde-li o generálního tajemníka, má Rada bezpečnosti právo zříci se imunity.

§ 21

Organizace Spojených národů bude v každé době spolupracovat s příslušnými úřady členských států, aby usnadnila řádné vykonávání práva, zabezpečila zachovávání policejních předpisů a zabránila každému zneužití v souvislosti s výsadami, imunitami a výhodami, uvedenými v tomto článku.

Článek VI

Znalci pověřeni posláním pro Organizaci Spojených národů

§ 22

Znalcům (pokud nejsou úředníky spadajícími pod článek V), vykonávajícím poslání pro Organizaci Spojených národů, se budou poskytovat ty výsady a imunity, jichž je třeba pro nezávislé vykonávání jejich úkolů v době jejich poslání, čítajíc v to dobu strávenou na cestách, souvisejících s jejich posláním. Zejména se jim poskytují:

- a) imunita vůči zatčení nebo vazbě a vůči zabavení osobních zavazadel;
- b) imunita vůči právním řízením kteréhokoli druhu, pro výroky ústní nebo písemné a pro jednání, jež učiní při plnění svého poslání. Tato imunita vůči právním řízením se bude i nadále poskytovat, i když tyto osoby již nebudou zaměstnány posláním pro Organizaci Spojených národů;
- c) nedotknutelnost veškerých listin a dokumentů;
- d) pro jejich spojení s Organizací Spojených národů právo užívat šifer a přijímat listiny a korespondenci kurýrem nebo v zapečetěných zavazadlech;
- e) co do omezení devizových nebo měnových, tytéž výhody, které se poskytují zástupcům cizích vlád s dočasným úředním posláním;
- f) co do osobních zavazadel, tytéž imunity a výhody, které se poskytují diplomatickým zástupcům.

§ 23

Výsady a imunity se poskytují znalcům v zájmu Organizace Spojených národů a nikoli pro osobní prospěch jednotlivců samotných. Generální tajemník bude mít právo a povinnost zříci se imunity kteréhokoli znalce v každém případě, kdy by podle jeho mínění imunita překážela výkonu spravedlnosti a kdy je možno se jí zříci bez újmy zájmům Organizace Spojených národů.

Článek VII

Laissez-passer Organizace Spojených národů

§ 24

Organizace Spojených národů může svým úředníkům vydávat laissez-passer. Úřady členských států budou uznávat a přijímat tato laissez-passer jako platné cestovní doklady, přihlížejíce přitom k ustanovením § 25.

§ 25

Žádosti majitelů laissez-passer Organizace Spojených národů o víza (jsou-li vyžadována) se vyřizují co nejspěšněji, je-li k nim připojeno osvědčení, že majitel cestuje z pověření Organizace Spojených národů. Kromě toho se takovým osobám poskytují výhody pro rychlé

cestování.

§ 26

Výhody podobné těm, které jsou vytčeny v § 25, se budou poskytovat znalcům a jiným osobám, které sice nejsou majiteli laissez-passer Organizace Spojených národů, avšak mají osvědčení, že cestují z pověření Organizace Spojených národů.

§ 27

Generálnímu tajemníkovi, zástupcům generálního tajemníka a ředitelům, cestujícím s laissez-passer Organizace Spojených národů z pověření Organizace Spojených národů, se budou poskytovat tytéž výhody, které se poskytují diplomatickým zástupcům.

§ 28

Ustanovení tohoto článku lze vztahovat na obdobné úředníky zvláštních orgánů, jestliže to stanoví dohody o vztahu, sjednané podle článku 63 Charty.

Článek VIII

Vyřizování sporů

§ 29

Organizace Spojených národů učiní opatření pro vhodný způsob vyřizování:

a) sporů, vzniklých ze smluv, nebo jiných sporů soukromoprávní povahy, v nichž je stranou Organizace Spojených národů;

b) sporů, v nichž je účasten kterýkoli úředník Organizace Spojených národů, který pro své úřední postavení požívá imunity, jestliže se generální tajemník imunity nezřekl.

§ 30

Všechny spory vzniklé z výkladu nebo provádění této Úmluvy budou předloženy Mezinárodnímu soudnímu dvoru, jestliže se v některém případě strany nedohodnou, že užijí jiného způsobu vyřízení. Vznikne-li spor mezi Organizací Spojených národů na jedné straně a některým členským státem na straně druhé, bude podle článku 96 Charty a podle článku 65 Statutu Mezinárodního soudního dvora podána žádost o posudek o kterékoli právní otázce ve sporu zahrnuté. Strany přijmou posudek Mezinárodního soudního dvora jako rozhodující.

Závěrečný článek

§ 31

Tato úmluva se předkládá všem členským státům organizace Spojených národů k přístupu.

§ 32

Přístup se provede složením listiny u generálního tajemníka Organizace Spojených národů a úmluva nabude účinnosti pro každý členský stát dnem, kdy složí listinu o přístupu.

§ 33

Generální tajemník zpraví všechny členské státy Organizace Spojených národů o složení každé listiny o přístupu.

§ 34

Rozumí se, že když se za některý členský stát složí listina o přístupu, bude onen členský stát podle vlastního práva s to provádět ustanovení této úmluvy.

§ 35

Tato úmluva zůstane mezi Organizací Spojených národů a každým členským státem, který složí listinu o přístupu, v účinnosti po tak dlouho, pokud onen členský stát zůstane členským státem Organizace Spojených národů, nebo až do té doby, kdy revidovaná všeobecná úmluva bude schválena valným shromážděním a onen členský stát se stane smluvní stranou této revidované úmluvy.

§ 36

Generální tajemník může sjednat s kterýmkoli členským státem nebo s kterýmikoli členskými státy dodatkové dohody, upravující ustanovení této úmluvy, pokud jde o onen členský stát nebo o ony členské státy. Tyto dodatkové dohody budou v každém jednotlivém případě podléhat schválení Valného shromáždění.